

ZIE JIJ AFWEERGEDRAG BIJ ETEN EN DRINKEN? KOM IN ACTIE!

HERKENNEN

Het tijdig herkennen van afweergedrag rond eten en drinken bij mensen met dementie is een belangrijke taak. Als zorgmedewerker kun je zelf opmerken dat iemand eten of drinken afweert.

Ook andere personen die helpen bij het eten, zoals een familielid of de voedingsassistente, kunnen je laten weten dat iemand afweergedrag vertoont.

WAT ZIJN SIGNALLEN VAN AFWEERGEDRAG?

- draait het hoofd weg
- weigert de mond te openen
- houdt handen voor de mond
- spuugt eten uit
- grijpt, slaat of bijt
- speelt of gooit met bestek of servies
- duwt bestek, servies of voedselweg
- gooit met voedsel
- staat op van de stoel of verlaat de tafel
- schudt nee
- weigert hulp bij eten
- weigert eten verbaal

WAT KAN JIJ DOEN?

Afweergedrag kan in ernstige of lichtere mate aanwezig zijn.

Afweergedrag is ernstig als iemand:

- meerdere keren per week afweergedrag vertoont, of
- 24 uur (bijna) niet gedronken heeft, of
- 48 uur (bijna) niets gegeten heeft, of
- meer dan 3 kg in de afgelopen maand is afgevallen
- er (dreigend) risico is op uitdroging

Zie je afweergedrag maar is het minder ernstig als hierboven beschreven?

ERNSTIG AFWEERGEDRAG

- Schakel direct een medische discipline in en informeer de regiebehandelaar. Zij kunnen samen met de rest van het team het probleem verhelderen en een behandelplan opstellen.

LICHT AFWEERGEDRAG

- Informeer de regiebehandelaar, arts en psycholoog. Bij de volgende gedragsvisite maak je samen een analyse waarbij je dit **observatie-formulier** kunt gebruiken in de voorbereiding.
- Probeer eten en drinken aan te moedigen, bijvoorbeeld door de interactie met iemand te verbeteren, de ambiance te verbeteren of door voeding aan te passen.

WAT KUNNEN JOUW COLLEGA'S DOEN?

De regiebehandelaar, zorgmedewerker en naaste spelen een belangrijke rol bij afweergedrag. Daarnaast brengen jouw collega's verschillende expertises in. Dit kunnen zij betekenen bij afweergedrag bij eten en drinken:

Specialist ouderengeneeskunde (SO), physician assistant (PA) of verpleegkundig specialist (VS)

coördineert de medische zorg en kan adviseren over pijnbestrijding, medicatiegebruik en mogelijke bijwerkingen.

Ergotherapeut

kijkt naar de voorwaarden die nodig zijn om tot eten en drinken te komen. Denk hierbij aan zithouding, omgeving en servies dat wordt gebruikt. Ook kijkt de ergotherapeut naar hoe de persoon prikkels uit de omgeving verwerkt.

Logopedist

beoordeelt de aard en ernst van de kauw- en slikproblemen en stelt een passend slikadvies op, zodat eten en drinken zo veilig mogelijk verloopt.

Diëtist

onderzoekt en beoordeelt de voedingsinname. Stelt een persoonlijk advies op voor een passende vocht- en voedingsinname. Daarbij houdt de diëtist rekening met persoonlijke wensen, voorkeuren en andere behandeladviezen.

Tandarts

beoordeelt gebitsproblemen en biedt tandheelkundige behandeling.

(GZ-)Psycholoog

kijkt naar veranderingen in gedrag, het denken en emotie en hoe deze van invloed zijn op het functioneren en het welbevinden. De psycholoog kan advies geven hoe de persoon met dementie te begeleiden tijdens de maaltijd en welke aanpassingen nodig zijn zodat iemand weer beter eet en/of drinkt of zich hierbij laat ondersteunen.